

Devlet, kayıp radyoaktif cihazı arıyor

Sağlık Bakanlığı'nın Trabzon Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin yerleşke alanına ek bina yapma girişimi, hayatî bir ihmali ortaya çıkardı.

1983'e kadar kanser tedavisinde kullanılan Kobalt (Co-60) ve Sezyum (Cs-137) içeren iki adet radyoaktif cihazın Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'na (TAEK) teslim edilmediği belirlendi. Zaman'ın edindiği bilgiye göre olay şu şekilde ortaya çıktı. Önce, Sağlık Bakanlığı ile Toplu Konut İdaresi (TOKİ) il sağlık müdürlüğü ek binasının Numune Hastanesi'nin yerleşke alana yapılması konusunda anlaştı. Ancak hastane, bu alanda tıbbi cihazlara ait nükleer atıkların gömülü olduğunu gerekçe göstererek inşaat yapılmasına karşı çıktı. Bunun üzerine Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü, TAEK'e başvurarak iddiaların araştırılmasını istedi. TAEK incelemesinde, hastane bahçesinde gömülü olduğu iddia edilen radyoaktif kaynaklara ilişkin herhangi bir bilgiye ulaşılamadığı yönünde rapor hazırladı. Ayrıca sökülen cihazların devir ya da imha edildiğine dair kurumun bilgisinin olmadığını belirtti. Daha sonraki yazışmalarda ise Kobalt (Co-60) içeren teleterapi cihazının 2003'te, Çekmece Nükleer araştırma merkezi (ÇNAEM) teslim edildiği belirlendi. Sezyum (Cs-137) içeren diğer cihazın ise hastane envanterinde yer almasına rağmen izi bulunamadı. 46 yıl önce hastaneye teslim edilen ve tedavi hizmetlerinde kullanılan kayıp cihaz aranıyor. TAEK kaynakları, cihazın çalınıp parçalanarak satıldığından şüpheleniyor. Böyle bir olayın gerçekleşmesi halinde yüzlerce kişinin radyasyon tehdidiyle karşı karşıya kalabileceği uyarısında bulunuyor.

Zaman'ın ulaştığı bilgilere göre; kayıp olduğu iddia edilen radyoaktif kaynaklar (cobalt-60 ile sezyum-137) hastanede, kanser hastalarının tedavisinde kullanılıyordu. Ancak hastane yönetiminin yeni teknoloji kullanmak istemesi üzerine, bu kaynaklar devre dışı bırakıldı. Ardından da buldukları ünitelerden sökülerek hastanenin deposuna kaldırıldı. Bu süre içinde yüksek radyasyon özelliği taşıyan sezyum 137 cihazı ortadan kayboldu. Cihazın, dışında bulunan 500 kilogramlık kurşundan dolayı çalındığı ihtimali üzerinde duruluyor. Trabzon Valiliği'nin yazışmalarında hastaneye Kobalt 60 radyasyon

cihazının verildiği ancak Sezyum cihazıyla ilgili herhangi bir kaydın olmadığı iddia ediliyor. Ulaşılan belgelerde ise bakanlık tarafından hastaneye 4 Haziran 1966'da alınan bir cihazın verildiği açıkça görülüyor.

Kullanılmayan veya hurdaya çıkarılan radyoaktif cihazların TAEK'e bağlı Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'ne gönderilmesi gerekiyor. Radyasyon özelliği taşıyan cihazların sağlık kuruluşlarının depolarına kaldırılmalarına ve hurdacılara satılmasına izin verilmiyor. Uzmanlara göre, yaşanan bu olayda TAEK'in de ihmali var. Kurumun radyasyon cihazlarının akıbetini sormayarak büyük bir hata yaptığını belirten uzmanlar şunları aktarıyor: "Bu aletlerden Türkiye'de 50 civarında var. Kurumun bunların sayısını ezbere bilmesi gerekir. Burada TAEK'in sağlıklı bir envanter kaydı tutmadığı açıkça ortaya çıkmıştır." Trabzon'daki ihmal, 1999'da İstanbul İkitelli'de yaşanan radyoaktif felaketi hatırlattı. İki kardeşin kusma şikâyetiyle hastaneye gitmesi üzerine ortaya çıkan olayda, TAEK tarafından imha edilmesi gereken kurşun bloklar hurdacıya satılıp radyoaktif sızıntıya sebep olmuştu. Yetkililer tehdidin boyutunu anlatmak için Cs-137'nin İkitelli'de kaybolandan 10 kat daha güçlü olduğu bilgisini veriyor.

2012-12-12

Muhabir: BAYRAM KAYA, SERKAN ŞAHİN
